

Projekt Time Machine: oživljavanje europske povijesti s velikim podacima iz prošlosti

Kerstin Muff

Time Machine mreža obuhvaća više od 14.000 institucija s više od 100.000 profesionalaca u rasponu od stručnjaka za znanost i tehnologiju, akademskih istraživača, povjesničara, znanstvenika s područja kulturnih i društvenih znanosti, humanista, muzealaca, knjižničara, arhivista, genealoga do hobista i zaljubljenika u ovaj projekt. Ova heterogena mreža zajednički nastoji spojiti europsku bogatu prošlost i budućnost digitalnih otkrića, stvarajući živi izvor koji omogućuje putovanje ne samo kroz prostor, već i kroz vrijeme.

Na putu oživljavanja europske povijesti

Projekt Time Machine fokusiran je na kratkoročne, srednjoročne (2-3 godine) kao i dugoročne ciljeve (3+ godine). Kao srednjoročni cilj, Time Machine će razviti tražilicu koja će omogućiti pristup informacijama o ljudima i mjestima iz prošlosti omogućujući funkcionalnosti pretraživanja rukom pisanih povijesnih dokumenata, upite o ikonografskoj građi i jednostavno vremensko pregledavanje povijesnih karata. Prototip ove platforme demonstriran je već tijekom 2018. godine.

Time Machine projektni time trenutno radi na završetku kratkoročnog cilja, platforme RFC - Zahtjev za komentare (*Request for Comments*). RFC će biti slobodno dostupne publikacije, označene jedinstvenim ID-om, koje će predstavljati osnovu za izradu pravila, preporuka i osnovne arhitekture za Time Machine komponente. Kao prvi korak, rezultati pripremljenih RFC-a bit će objavljeni sredinom 2020. u javnoj verziji koja će obavještavati o razvoju RFC-a, skaliranju, održivosti kao i njihovoj infrastrukturi.

Izgradnja i proširenje zajednice

Tijekom protekle godine, velik broj stručnih zajednica bio je uključen u izradu smjernica za ostvarenje vizije i ciljeva projekta Time Machine. Za uspjeh projekta od vitalnog je značaja ne samo održavati aktivnost i angažiranost ove zajednice već i unaprjeđivati suradnju i širiti mrežu kako bi se osnažio glas inicijativa koje se bave kulturnom baštinom. U tu svrhu, Odjel za komunikacije Time Machine organizacije (TMO) – koji djeluje kao institucionalni upravljački okvir Time Machine projekta – razvija i podržava komunikacijske kanale i alate (javni bilten, ažuriranje interne TMO mreže publikacija, komunikacijske usluge i centri, suradnja s medijima itd.). Odjel za infrastrukturu osigurat će uspotavu pouzdane komunikacijske i IT infrastrukture te će lokalnim Time Machine partnerima pružiti potrebnu infrastrukturnu podršku.

Kako dodatna podrška izgradnji i širenju Time Machine zajednice, redovito se održavaju događaji kao što su nacionalni Time Machine dani, mrežni sastanci (lokalni Time Machine projekti, Time Machine ambasadori, radne skupine itd.), a organizirat će se i opća skupština TMO-a te godišnja konferencija.

Time Machine vizual © TMO

Snagom novih tehnologija kroz projekt Time Machine digitalizirat će se kulturna blaga koja se čuvaju u arhivima, muzejima, knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama te pretvoriti europsku povijest i kulturnu baštinu u živi izvor. Primijena umjetne inteligencije i rudarenje velikih podataka (*Big Data mining*) na kraju će ponuditi javnosti bogatija tumačenja prošlosti.

Temeljena na masovnoj digitalizaciji koju će omogućiti digitalizacijski centri diljem Europe, ova će se platforma biti preuređena kako bi se uskladila s International Image Interoperability Framework (IIIF) tehnologijom i bila u potpunosti kompatibilna sa standardima Europeane.

INFO

Time Machine mrežne stranice: <https://www.timemachine.eu/>

Time Machine materijali dostupni su na:
<https://www.timemachine.eu/info-material/>

Služba izviđanja Time Machine projekta

U tijeku je uspostava službe koja će pružati podršku članovima Time Machinea u procesu formiranja projektnih konzorcija i podnošenju projektnih prijedloga u programima Obzor 2020 i Obzor Europa. Služba izviđanja (*Project Scouting Service*) će ponuditi usluge pred-prijedloga, prijedloga i podrške za umrežavanje kako bi učvrstili šanse članova konzorcija TMO za uspjeh u dobivanju projektnih sredstava. Ključne prednosti za članove TMO-a bit će na primjer:

- ♦ informacije i savjetovanje o relevantnim mogućnostima financiranja od strane trećih strana,
- ♦ podrška u pronalazanju odgovarajućih partnera za projektne konzorcije,
- ♦ savjetovanje i usluge pripreme prijedloga.
- ♦ Služba je trenutačno u fazi testiranja i predloženo je da počne s radom u svibnju/lipnju 2020. Potpuni popis usluga i uvjeta korištenja uskoro će biti objavljen na mrežnoj stranici projekta Time Machine.

Težnja za opsežnim financijskim izvorima

Bez obzira na usmjerenost ka ostvarenju kratkoročnih, srednjoročnih ili dugoročnih ciljeva, za postizanje Time Machine vizije važno je kontinuirano težiti prema osiguranju opsežnih izvora financiranja. Stoga će TMO nastaviti kampanju za realizaciju LSRI (*Large-scale Research Infrastructure*) na nacionalnoj i EU razini, kontinuirano analizirajući sve moguće scenarije financiranja i prateći sve mogućnosti opsežnog financiranja na razini EU. Vrlo važna i dobro uspostavljena mreža podrške u ovom pothvatu je naša mreža Time Machine ambasadora – stručnjaka volontera diljem Europe koji žele podržati Time Machine viziju i koji su sposobni doprijeti do različitih nacionalnih i međunarodnih zajednica i pružiti im tražene informacije. Svi zainteresirani za jačanje Time Machine glasa u težnji za razvojem velikih povijesnih podataka pozvani su umrežiti se i postati članovi. Što je glas jači, a Time Machine mreža veća i raznovrsnija, projekt može brže i učinkovitije ispuniti svoj cilj!

Pridružite se projektu Time Machine

Da biste se pridružili Time Machine inicijativi i postali proaktivni član u stvaranju naše vizije velikih povijesnih podataka (*Big Data of the Past*), lako možete postati dio Time Machine mreže, i to kao pojedinac (Time Machine Supporter) ili institucija (TMO član). Za više informacija posjetite mrežne stranice Time Machine na <https://www.timemachine.eu/join-us/>. ■

Prvi hrvatski TM dan na Sveučilištu u Zagrebu

Big Data of the Past for the Future of Europe